[Miejscowość], dnia [data]

Sąd Rejonowy / Sąd Okręgowy w [___]

[numer i nazwa wydziału]

[adres sądu]

Osoba składająca wniosek: [imię i nazwisko]

[adres zamieszkania i adres do doręczeń, jeśli jest inny]

PESEL: [jeżeli wymagany]

Rola w sprawie: [powód / pozwany / wnioskodawca / uczestnik]

Pozostałe strony lub uczestnicy: [imiona i nazwiska albo nazwy]

Sygnatura akt: [___ / sprawa przed wszczęciem postępowania]

Wniosek o ustanowienie adwokata z urzędu

Na podstawie art. 117 Kodeksu postępowania cywilnego wnoszę o:

1. Ustanowienie dla mnie adwokata z urzędu w sprawie o [przedmiot sprawy], toczącej się przed [sąd i wydział], pod sygnaturą [___].

[Jeżeli sprawa nie została jeszcze wszczęta, zamiast powyższego należy wpisać:]

Ustanowienie dla mnie adwokata z urzędu w celu przygotowania i prowadzenia sprawy przeciwko [dane drugiej strony] o [dokładne określenie planowanego żądania].

2. [Opcjonalnie - jeżeli sprawa już się toczy i zachodzi potrzeba wstrzymania jej rozpoznania:]

Wstrzymanie rozpoznania sprawy do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia niniejszego wniosku, na podstawie art. 124 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego, z uwagi na [konkretne przyczyny].

3. [Opcjonalnie - w przypadku wskazania konkretnego adwokata:]

Przekazanie właściwej okręgowej radzie adwokackiej informacji, że wskazuję adwokata [imię i nazwisko, izba adwokacka, adres kancelarii] jako osobę, której wyznaczenie wnoszę rozważyć zgodnie z art. 117^3 § 3 Kodeksu postępowania cywilnego.

Uzasadnienie

1 Przedmiot i etap sprawy

Sprawa dotyczy [krótki opis sporu lub żądania].

W postępowaniu występuję jako [rola procesowa]. Dotychczas [najważniejsze czynności, np. otrzymanie pozwu, złożenie odpowiedzi, wydanie orzeczenia].

Najbliższa rozprawa została wyznaczona na [data / nie wyznaczono]. Obecnie biegnie termin do [określenie czynności i data upływu terminu / nie dotyczy].

[W przypadku sprawy planowanej należy opisać żądanie, osobę, przeciwko której ma być skierowane, oraz najważniejsze okoliczności faktyczne.]

2 Sytuacja rodzinna i finansowa

Nie jestem w stanie ponieść kosztów wynagrodzenia adwokata bez uszczerbku dla koniecznego utrzymania siebie i rodziny.

Prowadzę gospodarstwo domowe [samodzielnie / wspólnie z: ___]. Na moim utrzymaniu pozostają [osoby, wiek dzieci, istotne obowiązki alimentacyjne].

Moje źródła utrzymania oraz dochody i inne wpływy osób pozostających ze mną we wspólnym gospodarstwie domowym przedstawiają się następująco:

Osoba	Źródło dochodu lub utrzymania	Przeciętna miesięczna kwota
[___]	[wynagrodzenie / emerytura / renta / świadczenia / inne]	[___] zł
[___]	[___]	[___] zł
Łącznie		[___] zł

Niezbędne miesięczne wydatki gospodarstwa domowego obejmują:

Rodzaj wydatku	Miesięczna kwota
Mieszkanie i podstawowe opłaty	[___] zł
Wyżywienie	[___] zł
Leki leczenie i rehabilitacja	[___] zł
Konieczne dojazdy	[___] zł
Utrzymanie i edukacja dzieci	[___] zł
Alimenty	[___] zł
Inne konieczne wydatki jakie	[___] zł

Posiadany majątek i oszczędności obejmują [opis zgodny z oświadczeniem majątkowym].

Możliwość wykorzystania tego majątku na pokrycie kosztów adwokata jest ograniczona z następujących przyczyn: [konkretny opis, np. nieruchomość służy zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych, środki są niezbędne na udokumentowane leczenie].

Dodatkowe okoliczności wpływające na moją sytuację to [np. utrata zatrudnienia, nieregularne dochody, choroba, konieczność opieki nad osobą zależną - wyłącznie zgodnie z rzeczywistym stanem].

Szczegółowe informacje przedstawiam w załączonym oświadczeniu sporządzonym na urzędowym formularzu.

[Jeżeli sąd już zwolnił osobę od kosztów sądowych, można zamiast powyższego opisu lub jako jego uzupełnienie wskazać:]

Postanowieniem z dnia [___], wydanym w sprawie o sygnaturze [___], zostałem/am zwolniony/a przez sąd od kosztów sądowych [w całości / w części - zakres]. Od czasu wydania postanowienia moja sytuacja [nie uległa poprawie / zmieniła się następująco: ___].

3 Potrzeba udziału adwokata

Udział adwokata w sprawie jest potrzebny z uwagi na [konkretne trudności prawne, dowodowe lub osobiste].

Sprawa wymaga w szczególności:

a) [np. oceny kilku powiązanych umów lub rozliczeń];

b) [np. ustalenia właściwych roszczeń i sposobu ich dochodzenia];

c) [np. przygotowania stanowiska wobec rozbudowanych zarzutów drugiej strony];

d) [np. analizy opinii biegłego i sformułowania odnoszących się do niej zastrzeżeń].

Samodzielne podejmowanie tych czynności jest dla mnie utrudnione, ponieważ [opis rzeczywistych ograniczeń i ich wpływu na prowadzenie sprawy].

Moje dotychczasowe trudności w postępowaniu polegały na [konkretny przykład albo usunąć, jeżeli nie dotyczy].

[Jeżeli ma to znaczenie:] Mój stan zdrowia lub sytuacja osobista utrudniają mi analizowanie dokumentów, przygotowywanie pism lub udział w rozprawach w następujący sposób: [___]. Okoliczności te potwierdzają [dokumenty].

Pomoc adwokata jest zatem potrzebna do prawidłowego przedstawienia mojego stanowiska, podjęcia właściwych czynności procesowych i ochrony moich praw.

4 Wskazanie konkretnego adwokata

[Część opcjonalna - usunąć, jeżeli nie jest wskazywana konkretna osoba.]

Wskazuję adwokata [imię i nazwisko], wykonującego zawód w [adres kancelarii, izba adwokacka].

Przyczyną wskazania tej osoby jest [np. wcześniejsze zapoznanie się z problemem lub doświadczenie w danym rodzaju spraw].

[Jeżeli rzeczywiście uzyskano takie stanowisko:] Wskazany adwokat wyraził gotowość podjęcia sprawy w razie wyznaczenia przez właściwy organ samorządu adwokackiego.

Mam świadomość, że samo wskazanie osoby nie przesądza o jej wyznaczeniu.

Wobec przedstawionych okoliczności wnoszę o uwzględnienie wniosku.

[Własnoręczny podpis]

Załączniki

1. Oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania na urzędowym formularzu - jeżeli wymagane.
2. Dokumenty potwierdzające dochody lub źródła utrzymania: [___].
3. Dokumenty potwierdzające konieczne wydatki: [___].
4. Dokumenty dotyczące okoliczności utrudniających samodzielne prowadzenie sprawy: [___].
5. [W przypadku sprawy planowanej - dokumenty pozwalające określić jej przedmiot i charakter: ___].
6. [Inne dokumenty: ___].

Instrukcja korzystania ze wzoru

Wzór dotyczy osoby fizycznej w sprawie cywilnej lub rodzinnej. Nie jest wnioskiem o obrońcę z urzędu w sprawie karnej. Ta strona ma charakter pomocniczy - należy ją odłączyć przed złożeniem pisma.

Uzupełnienie i złożenie wniosku

Uzupełnij dane sądu, stron, sygnaturę i przedmiot sprawy. Pozostaw właściwy wariant dla sprawy już toczącej się albo dopiero planowanej. Usuń niewykorzystywane wnioski opcjonalne i przykłady. Podpisz pismo.

Wniosek składa się w sądzie, w którym sprawa ma być wytoczona lub już się toczy. Można zgłosić go na piśmie albo ustnie do protokołu. Osoba fizyczna, która nie mieszka w siedzibie tego sądu, może złożyć wniosek w sądzie rejonowym właściwym ze względu na swoje miejsce zamieszkania; sąd przekaże go właściwemu sądowi.

Sytuacja finansowa i potrzeba pomocy

Opisz prawdziwe dochody, majątek, oszczędności i konieczne wydatki, zgodnie z urzędowym formularzem. Wyjaśnij konkretnie, dlaczego opłacenie adwokata naruszyłoby konieczne utrzymanie. Samo oświadczenie, że „nie stać mnie", nie zastępuje szczegółowych danych.

Oddzielnie uzasadnij, dlaczego w tej sprawie potrzebny jest adwokat: wskaż konkretne trudności prawne, dowodowe lub osobiste i ich wpływ na możliwość prowadzenia postępowania. Nie przepisuj przykładów, które nie odpowiadają Twojej sytuacji.

Zwolnienie od kosztów i oświadczenie majątkowe

Nie trzeba wcześniej uzyskać zwolnienia od kosztów sądowych - można wystąpić o adwokata osobno. Osoba niezwolniona przez sąd dołącza urzędowe oświadczenie. Przy jednoczesnym wniosku o zwolnienie od kosztów i ustanowienie adwokata dołącza się jedno oświadczenie.

Osoba już zwolniona przez sąd od kosztów w całości lub części korzysta z wyjątku określonego w art. 117^1 § 5 k.p.c. Zwolnienie wynikające bezpośrednio z ustawy nie jest tym samym co zwolnienie przyznane postanowieniem sądu. Właściwy wariant i załączniki trzeba dostosować do rzeczywistej podstawy zwolnienia.

Wskazanie adwokata i terminy

Można wskazać konkretnego adwokata. Właściwa okręgowa rada adwokacka uwzględnia wskazanie w miarę możliwości i w porozumieniu ze wskazanym adwokatem; nie jest to gwarancja jego wyznaczenia.

Nie zakładaj, że samo złożenie wniosku zatrzymuje terminy procesowe. Zasadą jest brak wstrzymania biegu postępowania; art. 124 k.p.c. przewiduje wyjątki oraz szczególne rozwiązania dla niektórych środków zaskarżenia. Wniosek o wstrzymanie wymaga rozpoznania przez sąd. Sprawdzaj bieżące terminy i doręczane pouczenia.

Urzędowy formularz i źródła

Oświadczenie o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania - formularz Ministerstwa Sprawiedliwości:

https://www.gov.pl/attachment/94f01e3c-008f-4c74-9699-c9dd278d15d8

Strona Ministerstwa Sprawiedliwości z formularzami:

https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/formularze-pism-procesowych-w-postepowaniu-cywilnym

Podstawa prawna: art. 117, 117^1, 117^3 i 124 Kodeksu postępowania cywilnego. Tekst jednolity Dz.U. z 2026 r. poz. 468:

https://api.sejm.gov.pl/eli/acts/DU/2026/468/text.pdf

Data opracowania: 18 października 2026 r. Wzór wymaga dostosowania do okoliczności konkretnej sprawy.